

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Εισαγωγή στο Κουκλοθέατρο

Ενότητα 1: Εισαγωγή στην τέχνη της κούκλας
Κουκλοθέατρο Αθηνών

Αντιγόνη Παρούση
Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική
Ηλικία

1939- 1985

ΚΟΥΚΛΟΘΕΑΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ

Ο
ΜΠΑΡΜΠΑ
ΜΥΤΟΥΣΗΣ

A stylized illustration of a boy on the left and a girl on the right, both holding a large sign. The boy is wearing a striped shirt and shorts, and the girl is wearing a patterned dress. A swan is flying above them. The sign contains the following text:

ΣΑΒΒΑΤΟ
4.30' μ.μ.
ΚΥΡΙΑΚΗ
11 π.μ.
4.30' μ.μ.
ΑΪΔΟΥΣΑ
Χ.Ε.Ν.
ΑΜΕΡΙΚΗΣ 11

Ελένη Θεοχάρη-Περάκη.

Ελληνίδα στην καταγωγή, από την Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, σπούδασε ζωγραφική στο Παρίσι και εκεί παρακολούθησε τα πρώτα μαθήματα κουκλοθέατρου κοντά στον M. Temporal.

Γύρισε στην Ελλάδα, μην ξεχνώντας ποτέ τα λόγια του δασκάλου της ότι δηλαδή είναι

ανάγκη το κουκλοθέατρο να προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες.

Όταν γύρισε η Ελένη Περάκη στην Ελλάδα, γνωρίστηκε με την παιδαγωγό Ειρήνη Παϊδούση, η οποία δίδασκε στο ιδιωτικό σχολείο της Μίνας Αηδονοπούλου και την κάλεσε για να διδάξει εκεί ζωγραφική.

Η πρώτη δοκιμή στο κουκλοθέατρο ξεκινάει με μαθήτριες μέσα στο σχολείο

«Ξεχωριστή σταδιοδρομία παρουσίασε ένας κουκλοθίασος, που ξεκίνησε κατά το 1939, καθοδηγούμενος από την εμπνευσμένη καθηγήτρια της ιχνογραφίας, από την τετάρτη τάξη του γυμνασίου ενός ιδιωτικού σχολείου. Διασκεδάζοντας στα πρώτα βήματα του με τον *Κοκκινοτρίχη* και την παρέα του τα παιδάκια του σχολείου, ξεπέρασε κατά τον αλβανικό πόλεμο τα στενά σχολικά όρια και γύρισε όλες τις εστίες συσσιτίων, όλα τα νοσοκομεία των Αθηνών, τέρποντας τα παιδιά και ψυχαγωγώντας τους τραυματίες. Πιο ύστερα, ανέβασε για τους μεγάλους τις *Κλαψωδίες*, διασκευές από διάφορα θέματα παρμένα από την Οδύσσεια, καθώς και από κωμωδίες του Μολιέρου» (με κείμενα της Άλκης Ζέη, τότε μαθήτριας της σχολής).

Το κουκλοθέατρο του Μπάρμπα Μυτούση αρχίζει τη δράση του ως κουκλοθέατρο για παιδιά στην αίθουσα του Ελληνικού Ωδείου, αφήνοντας παράρτημα του στη Σχολή Μίνα Αηδονοπούλου με ήρωα τη Θεία Βαρέλω

η πρώτη και βασική ομάδα του κουκλοθέατρου Αθηνών

Ανθούλα Ξανθού, Έπη Πρωτονοταρίου, Ελένη Κοτσίρη, Κεούλα Κατσούρη

Κλούβιος

Σουβλίτσα

Στό ἐργαστήριο τοῦ Ὁμίλου
L' atelier de la Compagnie
The Studio

Εικονογραφημένο
περιοδικό με
σκανταλιές του
Κλούβιου και της
Σουβλίτσας

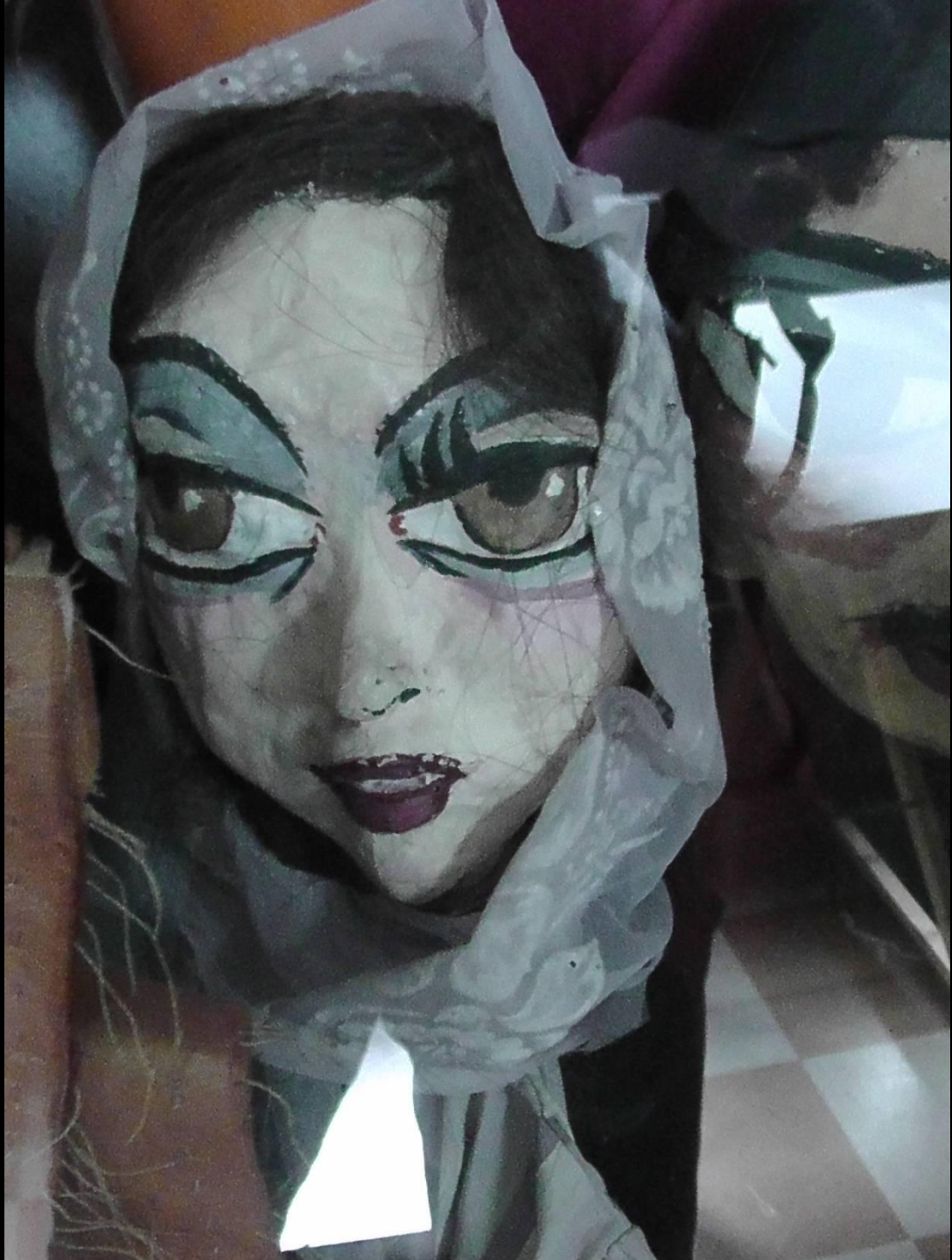

Χορός από το σκυριανό παραμύθι

Ο μαγικός καθρέφτης Σκυριανό παραμύθι

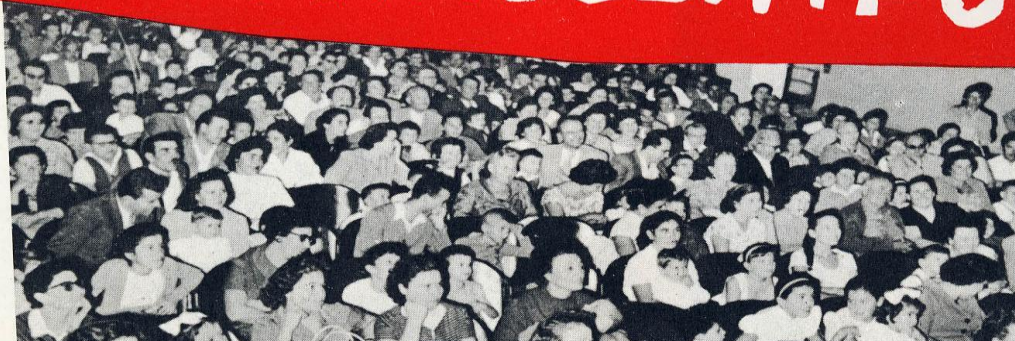
Τὸ Κουκλοθέατρο Ἀθηνῶν στὴ Διεθνῆ Ἐκθεσὶ Θεσσαλονίκης

Le Théâtre de Poupées d'Athènes à la Foire
Internationale de Thessalonique (F.I.T.)

Athens Puppet Theatre at the Thessaloniki
International Fair

ΚΟΥΚΛΟΘΕΑΤΡΟ

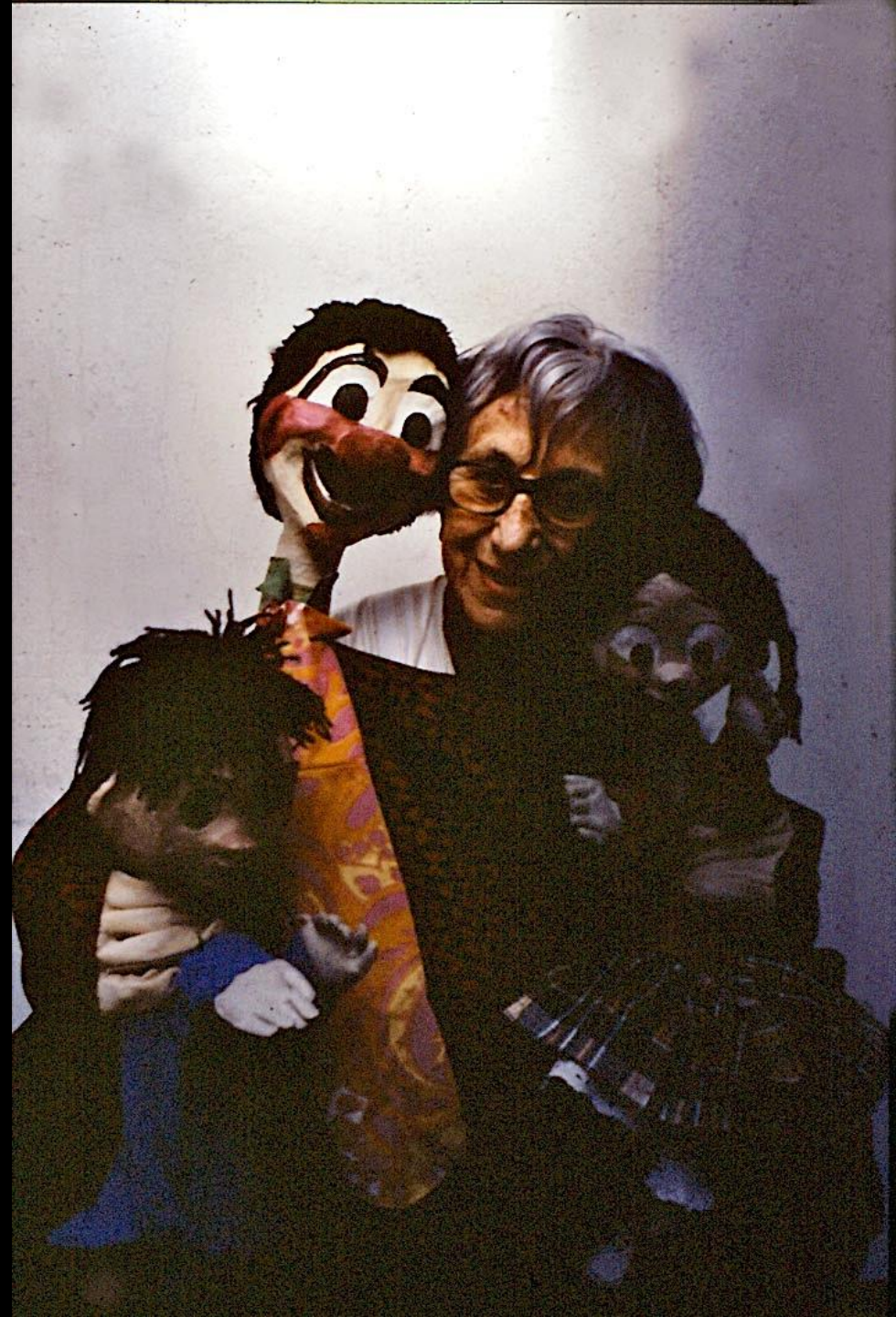
ΑΘΗΝΩΝ

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΥΤΟΥΣΗΣ

Ελένη Θεοχάρη Περάκη
Μπάρμπα Μυτούσης
Κλούβιος και Σουβλίτσα

1980

**Belle
epoque**

Ο λύκος
και τα επτά
κατσικάκια

Το αηδόνι
του
αυτοκράτορα

Η μικρή γοργόνα

Ο δρακός και η
δράκαινα από το
παραμύθι

Ο κοντορεβυθούλης

1980

Ελληνικά λαϊκά
παραμύθια

'Η...''Μπάρμπα - Μυτούσης''

Τριανταπέντε ολόκληρα χρόνια, πέντε γυναίκες χαρίζουν τις Κυριακές τους στην ψυχαγωγία του παιδιού. 'Ο «Μπάρμπα - Μυτούσης» ή ιστορία του και ή θέση που του άξιζει στο «έπαγγελματικό» θέατρο

Της Μαρίας Καραβία

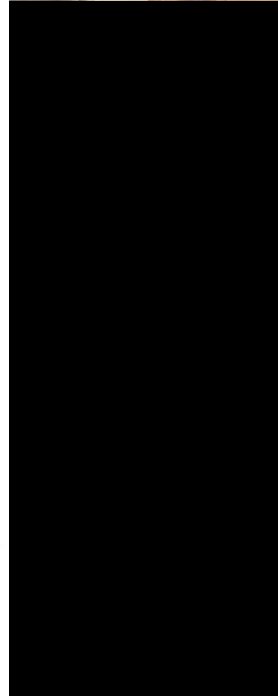

Αυτά είναι τα παρασκήνια του «Μπάρμπα - Μυτούσης».

σημερινό «άστέρι» της παιδικής λογοτεχνίας, ή ήθοποιός και συγγραφέας Άλκη Ζέη, έγραφε θεατρικά έργα για το Κουκλοθέατρο. Και μάλιστα ένα έργο που είχε ως ήρωα τον «καπετάν Όδυσσέα». 'Απ' όλους τους ήρωες αυτής της «μίνι - 'Οδύσσειας», ή συγγραφέας, που ήταν τότε πολύ νέα, έμοιαζε ν' αγαπάη την Καλυψώ. Και ή αλήθεια ήταν, πώς επρόκειτο για μιá κούκλα πολύ όμορφη, με πραγματικά μαλλιά, που τής τά έλουζαν και τής τά χτένιζαν στού... Χαμαράκη, τó «κοσμικό» κομωτήριο τής εποχής!

'Ως «θεατρικό χαρακτήρα» είχαν διαμορφώσει τήν κούκλα σέ...σουρεαλίστρια ποιήτρια. Και, στο τέλος τής παραστάσεως, έβγαινε στή σκηνή στενάζοντας: «Είμαι ένα θλιμμένο καλαμπόκι!» 'Ο Άνδρέας Έμπειρικός, ό σουρεαλιστής ποιητής, ένοιωσε τόση συγκίνηση, συναντώντας μιá... όμότεχνη στο Κουκλοθέατρο που ήθελε κάτι νά προσφέρει στούς έκτελεστές του προγράμματος. 'Αλλά ό χειμώνας του 1941 θέριζε τά πάντα. "Εξω από τó θέατρο, θρυσκόταν μόνο ένας ηλιανόδιος πωλητής. Είχε άπλωμένα, επάνω σέ μιá κουβέρτα, λιγά σůκα και μερικά κουτιά σπύρτα. 'Ο Έμπειρικός τ' άγόρασε και τούς τά προσέφερε...

"Ηταν μιá εποχή, που ή δια-

'Η...''Μπάρμπα - Μυτούσης''

Αναμνηστική όλοκληρη σελίδα, στην οποία ορατός ή όμορφος ήρωας τής παιδικής λογοτεχνίας, ή ήθοποιός και συγγραφέας Άλκη Ζέη, έγραφε θεατρικά έργα για το Κουκλοθέατρο. Και μάλιστα ένα έργο που είχε ως ήρωα τον «καπετάν Όδυσσέα». 'Απ' όλους τους ήρωες αυτής της «μίνι - 'Οδύσσειας», ή συγγραφέας, που ήταν τότε πολύ νέα, έμοιαζε ν' αγαπάη την Καλυψώ. Και ή αλήθεια ήταν, πώς επρόκειτο για μιá κούκλα πολύ όμορφη, με πραγματικά μαλλιά, που τής τά έλουζαν και τής τά χτένιζαν στού... Χαμαράκη, τó «κοσμικό» κομωτήριο τής εποχής!

Το λιοντάρι και το ποντίκι

Παρασκήνια

Ο χορός των δέντρων

από τη παράσταση το λιοντάρι και το ποντίκι

Απόκριες 1980
Έξω από το θεατράκι της
XEN

19.00 'Ο μπάρμπα Μυτούσης

Παράσταση από το «Κουκλοθέατρο 'Αθηνών». Κείμενα: 'Ελένη Θεοχάρη - Περάκη.
«Τ' ΑΝΕΨΟΥΔΙΑ ΑΠ' ΤΟ ΧΩΡΙΟ»
'Ο Κλούβιος και ή Σουβλίτσα μασκαρεύτηκαν γιά νά ξεγελάσουν τόν μπάρμπα - Μυτούση. Στο σπίτι όμως παρουσιάζεται κάποιος άλλος, άγνωστος! 'Εσείς ποιός λέτε νά είναι; Γιά νά δούμε...

28

'Η Ραδιοτηλεόρασις των παιδιών

ΕΝΑΡΞΙΣ - ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΑΣ Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΥΤΟΥΣΗΣ ΣΤΑ ΜΙΚΡΑ ΤΟΥ ΑΝΙΨΟΥΔΙΑ

Παράσταση από το «Κουκλοθέατρο 'Αθηνών» Κείμενα: 'Ελ. Θεοχάρη - Περάκη.
«ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΔΩΡΑ»
'Ο Κλούβιος και ή Σουβλίτσα παίρνουν τά χριστουγεννιάτικα δώρα τους και κάνουν και τά δικά τους από

18.30

ΕΙΡΤ Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΥΤΟΥΣΗΣ

Τό ψάρεμα

'Ο Κλούβιος και ή Σουβλίτσα έχουν μεγάλη χαρά σήμερα. Θά πάνε νά ψαρέψουν. 'Ο Κλούβιος θά ψαρέψη μέ καλάμι, πού είναι ένας λίγο δύσκολο γιατί χρειάζεται μεγάλη άπορονή. Γιά νά δούμε, ή Σουβλίτσα τί θά σκεφθήσεται;

17.30 Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΥΤΟΥΣΗΣ ΣΤΑ ΜΙΚΡΑ ΤΟΥ ΑΝΙΨΟΥΔΙΑ

Παράσταση από το «Κουκλοθέατρο 'Αθηνών». Κείμενα: 'Ελ. Θεοχάρη - Περάκη.
«Η ΣΟΥΒΛΙΤΣΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΗΣ»

'Η Σουβλίτσα θέλει ν' άποδείξη πώς είναι μιá χρυσή νοικοκυρά. Σήμερα θά φτιάξη μόνη της γλυκό. 'Ο Κλούβιος ζηλεύει και... θά φτιάξη κι αυτός γλυκό. Γιά νά δούμε ποιά θά είναι τό καλύτερο. Λέτε νά γίνη και καμμιά ζαβολιά;

ΤΕΛΟΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Αντιγόνη Παρούση 2015. Αντιγόνη Παρούση. «Εισαγωγή στο Κουκλοθέατρο. Ενότητα 1: Εισαγωγή στην τέχνη της κούκλας Κουκλοθέατρο Αθηνών» Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://opencourses.uoa.gr/courses/ECD4>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες

Εικόνα 62: Η Ραδιοτηλεόρασις των Παίδων.

<http://www.kidscloud.gr/wp-content/uploads/2012/06/%CF%81%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CF%84%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CF%8C%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7-201x300.jpg>. Copyrighted